

Ștefan Petică. *La 110 ani după. Volum omagial*, ediție îngrijită de Nicoleta Presură Călina, Editura AIUS, Craiova, 2014, 247 p. (*Ștefan Petică. 110 Years After. Homage Volume*, edited by Nicoleta Presură Călina, Craiova, AIUS Publishing House, 2014, 247 p.)

Act binevenit, de revalorizare a unei personalități marcante a simbolismului literar românesc, volumul omagial dedicat lui Ștefan Petică, apărut sub coordonarea unei descendente (a poetului), Nicoleta Presură Călina, este un proiect necesar de recunoaștere, cu profund teme emoțional, a acestei figuri reprezentative pentru cultura română. Spirit aprins, polivalent, afirmat ca poet, prozator, dramaturg, eseist și teoretician literar, dar preocupat cu aceeași vocație a căutării de domeniul științelor exacte, visând la o formulă de cunoaștere integratoare științifico-poetică, Ștefan Petică a dezvoltat o pătrunzătoare conștiință artistică, demonstrând o înțelegere rafinată a modernismului literar și artistic cristalizat în cultura română pe filieră simbolistă. Tocmai rafinamentul său ideatic, perfect sincron cu tezele moderniste occidentale, și exaltarea vizionară cu care a căutat și a profetit traiectorii estetice în literatura română îndreptățesc pe deplin readucerea sa în centrul atenției publice.

În acord cu complexitatea construcției intelectuale a scriitorului, volumul încrucișează multiple demersuri interpretative, focalizează diverse tematici, proiectând perspective inedite asupra unei opere cu mare forță germinativă dovedită prin recontextualizare. Tentând o abordare sintetică a personalității creatoare și a omului recuperat din confesiuni, mărturii ale unor apropiați, detalii de viață, coordonarea volumului a optat pentru o structură compartimentată, care separă scenariul biografic și bibliografic de scenariul teoretic al criticii literare, respectiv de scenariul emoțional al celor legați printr-o comuniune a obârșiei. Astfel, după o primă secțiune rezervată expunerii biografice și bibliografice, figura personalității creatoare este filată prin polifonia vocilor critice adunate sub titlul *Omagiul lumii academice și al criticilor*, ca, într-o secțiune subsecventă, influxurile emoționale ale comuniunii de loc să înlănțuiească rigorile criticii umanizând discursul prin patos (*Omagiul tecucenilor și Omagiul fiilor satului natal*); *Addenda* încheie concentric arhitectura volumului, fixând figura scriitorului în imagini (*Imagini de la diverse manifestări culturale desfășurate de-a lungul timpului și prilejuite de omagierea poetului Ștefan Petică*), situându-l genealogic (*Arborele genealogic al familiei Petică*), operație postliminară de întâlnire a editorului cu scriitorul panoramat.

Revizitat printr-un aparat critic stufos, Ștefan Petică pătrunde sub luminile reflectoarelor teoretice ca un scriitor cu un deosebit potențial de invenție, substraturile creației sale dovedindu-se extrem de fertile în atingere cu diverși reactivi critici. De la reeditarea modelului eminescian în materie de destin cultural și personal, axat pe genialitate, combustie intelectuală rapidă și nefericire, la depășirea discret-subterană a simbolismului românesc (cu restanțele sale romantice) prin distilarea forme pure, apoi la anticiparea unor complicate formule estetice moderniste, oglindize teoretice asamblează o imagine complexă a scriitorului.

Un Ștefan Petică al interfețelor, situat între ample construcții estetice, între romantism și simbolism, între simbolism și diferite formule de modernism, chiar un previzionar al jocurilor postmoderne de forme, un explorator între diverse câmpuri de cunoaștere (proiectatele sale tratate de teoria cunoașterii, logică, estetică și filosofie), este una dintre reprezentările de o deosebită suplețe reflectate în spațiul criticii. Greu de fixat în tipare (cu toată apartenența la simbolism), proteică, volatilă, scriitura ștefanpeticeană își expune coeficientul valoric prin chiar mulțimea interpretărilor suscitată: Marco Lucchesi (*In memoriam Ștefan Petică – și flautul magic vorbi*), Mihai Cimpoi (*Ștefan Petică și revoluționarismul simbolist*), Nicolae Dabija (*Ștefan Petică – poet al speranței și al iubirii*), Lidia Bote Marino (*Simbolismul românesc: Ștefan Petică*), C. D. Zeletin (*Reflecții asupra lui Ștefan Petică*), Mihai Zamfir (*Ștefan Petică – Poet fără noroc*), Iulian Boldea (*Ștefan Petică – eștiile candorii*), Doru Scărlătescu (*Primul simbolist român autentic: Ștefan*

Petică), Constantin Trandafir (*Ștefan Petică*), Ioan Chirilă (*Ștefan Petică – scolie la o cuvântare a rabinului David Leimdörfer*), George Popescu (*Ștefan Petică și prevalența conștiinței estetice moderne*), Ioan Lascu (*Ștefan Petică sau istoria unei comete*), Nina Bălan (*Simbolistica instrumentelor muzicale în lirica erotică a lui Ștefan Petică*), Ilona Duță (*Categoria diafanului și decorporalizarea scriiturii la Ștefan Petică*), Cătălin Stănculescu (*Ștefan Petică și metafizica nostalgiei*), Claudiu Bunăiașu (*Valoarea teoriei sociologice a lui Ștefan Petică în cercetarea socială*), Emilia Ștefan (*Ștefan Petică și cultura germană*), Andreea Niță (*Ștefan Petică și viziunea sa sociologică*), Mihai Ene (*Ștefan Petică – eseist și critic literar*), Viorica Stăvaru (*Ștefan Petică – teoretizări necesare*). Citit și recitat prin diferite lentile, metodic investigat prin recursul la categorii și concepte de actualitate teoretică, probat în diverse contexte de interpretare, scriitorul omagiat confirmă, la capătul acestor demersuri, consistența fecundă a operei sale, atât de deschisă exercițiului critic.

Dincolo de reprezentările teoretice proiectate asupra scriitorului, vocile emoționate ale tecucenilor și ale consătenilor recuperează din labirintul memoriei imaginea profund umană a unui Ștefan Petică foarte puțin cunoscut. Detalii biografice, amintiri, scrisori și documente inedite, reconstituiri imaginare ale urmelor trăirii într-un spațiu comun completează imaginea sa canonică printr-un discurs marcat sentimental: Eleonora Stamate (*In memoriam Ștefan Petică: Toamnă de jar*), Dionisie Duma (*Ștefan Petică în lumina unor documente inedite*), Vasile Ghica (*In Memoriam Ștefan Petică*), Ștefan Andronache (*Ștefan Petică*), Gheorghe Frățiță (*Timidă încercare de tâlmăcire a formulelor de apel și a pseudonimelor lui Ștefan Petică*), Mihaela Bulai (*Note de lectură: „Niciodată cerul n-a fost mai albastru...”*), Aurel Scarlat (*In memoriam: Pe strada Ștefan Petică*), Antohe Chirvăsuță (*In memoriam: Din nou la Ștefan Petică*). Dubla reconstrucție a imaginii scriitorului, aceea a profilului canonic și a celui privat, operație atât de necesară accesului la o privire integrală într-un volum omagial, oferă cititorului nu doar un discurs actualizat și sintetic de informare, ci, mai ales, deschide breșa unui discurs de participare la suflul unei personalități creatoare de anvergura lui Ștefan Petică.

Scriitor mult mai complex decât au reușit manualele școlare să îl prezinte, Ștefan Petică merita cu prisosință și, poate, aștepta din orizontul de dincolo acest gest de rememorare și recunoaștere întreprins cu o copleșitoare emoție de propria sa descendentă.

Ilona Duță

Ion Popescu-Sireteanu, *Termeni păstorești pentru vase, unelte și instrumente, boli și leacuri*, Iași, Editura Printis, 2015, 296 p. (Ion Popescu-Sireteanu, *Pastoral Terms for Dish, Tools and Instruments, Diseases and Cures*, Iași, Printing Publishing House, 2015, 296 p.)

Cartea de față face parte dintr-un proiect de anvergură care îi aparține dlui profesor Ion Popescu-Sireteanu, prin care domnia sa și-a propus să realizeze o descriere monografică, la nivel lexical, a tot ceea ce înseamnă viață păstorească. Dat fiind volumul foarte mare de termeni, excerptați din dicționare ori culeși de pe teren, în urma anchetelor proprii, materialul a fost subclasificat pe anumite domenii care privesc respectiva îndeletnicire. Astfel, au văzut lumina tiparului, până acum, lucrările *Termeni păstorești în limba română* (Iași, Editura Princeps, 2005, 434 p.), *Termeni pentru adăposturi păstorești în limba română* (Iași, Editura Printis, 2014, 264 p.) și *Chestionar păstoresc* (Pitești, Editura Tiparg, 2013, 106 p.) – realizat în vederea „adunării sistematice a întregului material lingvistic și etnografic referitor la această străveche și importantă ocupație a poporului nostru” (p. 3 din *Chestionar*), urmând ca, pe viitor, să apară alte volume în care sunt grupate apelative referitoare la transhumanță, drumuri, sărbători, instrumente muzicale etc., toate specifice universului acestei lumi aparte.

Termeni păstorești pentru vase, unelte și instrumente, boli și leacuri este cea de-a treia carte care apare în această serie. În cuprinsul ei, fiecare secțiune enunțată în titlu este tratată separat, și anume: *vase folosite pentru/la prelucrarea laptelui și la conservarea produselor* (pp. 7-67), *unelte și instrumente folosite în păstorit* (pp. 68-167), *nume de boli, paraziți și leacuri*